

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — no-
deljska izdaja co-
loletno 96 din, za
knozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja

Dubrovnik, Mostar, Kotor in Metković zasedle italijanske čete

**Italijansko vojno poročilo št. 316. — Spopad na morju
med Italijani in Angleži**

Nekje v Italiji, 18. aprila. Stefani: Glavni stan italijanske vojske objavlja vojno poročilo št. 316.

V Jugoslaviji so motorizirane kolone druge armade dosegle Dubrovnik, potem ko so zasedle Mostar in zlomile zadnji sovražni odpor pri Metkoviću. Tako so se zvezale s hitrimi četami, ki so prišle iz Albanije in ki so zasedle Cetinje in Kotor.

Na grškem bojišču je obkoljevanje sovražne armade med Osumom in morjem v polnem razvoju. Premeti, Argirokastro in Porto Palermo so v naših rokah. Naše čete in naši letalski oddelki zasledujejo in bombardirajo sovražnika, ki se umika v neredu, pri tem pa pušča v naših rokah ujetnike in gradivo vseh vrst.

V pretekli noči so italijanska in nemška letala bombardirala pomorsko oporišče La Valetta (Malta). V noči na 17. april je bil napaden italijanski prevoz, ki je vozil gradivo v severno Afriko. Napadli so ga močni oddelki sovražnih križark in rušilcev. Med spopadom, ki je sledil, je bil potopljen angleški rušilec »Mohawk« in en drugi najhujš poškodovan. Naš rušilec, ki je s silovitostjo štiril konvoj, je bil potopljen, in dva druga poškodovana. Dva parnika sta

bila potopljena, drugi pa poškodovani. Velik del posadke je bil rešen.

V severni Afriki se obroč okoli Tobruka vedno bolj stiska. Sovražna letala so priletela nad Derno in Tripolis. Lovili so nekaj ranjenec in lahno škodo. V Derno so naši lovci sestrelili eno letalo vrste »Blenheim«.

V vzhodni Afriki povečuje sovražnik svoj pritisk v odseku južno od Dessieja, toda naše čete ga trdno zadržujejo. Poskusi vdora ob rekah Omo in v pokrajini Dembi-dollo so bili odbiti.

Berlin, 18. aprila. f. DNB: Glavni stan italijanske oborožene sile je izdal včeraj posebno poročilo, v katerem pravi:

Potem ko so italijanske čete v dneh od 14. do 16. aprila po krvavih bojih premagale odpor srednjih grških čet, divizije XI. armade neprenehoma prodirajo dalje. Vsa sovražnikova bojna črta je v razsulu.

Klisura padla

Nekje v Italiji, 18. aprila. Radio Roma: Italijanske čete so včeraj zjutraj ob 7 spet zasedle Klisuro, kar pomeni, da je popolnoma zlomljen obrambni sestav na srednjem grškem bojišču.

Lizbona, 18. aprila: Po vesteh iz Londona, je angleška poveljstvo mornarice priznalo, da je zgubljena torpedovka »Mohawk« (1890 ton). Potopljena je bila v Sredozemskem morju. Na »Mohawk« je bilo 190 mož posadke.

Nemško vojno poročilo:

Boji v Jugoslaviji so bili v petek opoldne končani

Berlin, 18. aprila. DNB. Današnje nemško vojno poročilo pravi:

Kakor je bilo že objavljeno s posebnim poročilom, se je dne 17. aprila celotna srbska vojska vdala ter je — v kolikor že ni bila razorožena — kapitulirala. Boji v Jugoslaviji so bili tako dne 18. aprila ob 12 končani. Ujetnikov še niso mogli niti prešteti, prav tako pa tudi ni bilo mogoče ugotoviti niti približno vsega plena.

Zasedba zadnjih delov srbskega ozemlja po nemških in italijanskih četah se bliža koncu. Na dalmatinski obali so italijanske čete zasedle Dubrovnik in Mostar, od juga sem pa tudi Cetinje.

V severni Grčiji so se razvili boji v kljub največjim težavam na ozemlju in v kljub slabim vremenskim razmeram, kakor tudi v kljub cestam, ki so poškodovane. Ti boji se še naprej uspešno razvijajo. Tam smo zajeli nad 17.000 vojakov in zaplenili mnogo topov, med temi je 25 težkih topov. Z lahkoto smo uničili 12 angleških tankov.

Naši hitri mornarski čolni so ob jugovzhodni angleški obali izvedli nenaden napad na prevoz in so štiri oborožene sovražne trgovske ladje s skupno 13.000 tonami potopili, eno trgovsko ladjo pa hudo poškodovali.

Letalstvo je ponoči v močnih oddelkih še enkrat prizadejalo hud udarec vojnemu pristanišču v Portsmouthu. Letala so zmetala mnogo ton rušilnih in zažigalnih bomb pri dobri vidljivosti. Povzročila so veliko škodo v pristanišču in pristaniških napravah. Zadetki v polno so napravili mnogo požarov in mnogo majhnih požarov v ladjedelnih in na drugih vojaških važnih ciljeh tega mesta.

Letala oboroženega izvidništva so ponedelji izvedla napad na neko tovarno na škotski vzhodni obali in jo uspešno bombardirala z bombami najtežje vrste in so potopila ob ustju Temze tovarno ladjo z 2000 tonami.

Lovska letala so ob Rokavskem prelivu sestrelila eno angleško bojno letalo vrste »Bristol-Beaufort«. Protiletalsko topništvo je uničilo dve lovski letali vrste »Spitfire«.

V severni Afriki so nemške in italijanske čete odbile več sovražnih napadov na Sollum in odbile tudi več izpadnih poskusov iz obkoljenega Tobruka.

Ponoči so nemška bojna letala bombardirala pristanišče La Valette na otoku Malti.

Sovražnik je vrgel ponoči na razna mesta v severni, zahodni in srednji Nemčiji

brez izbire rušilne in zažigalne bombe. Kljub opozorilu nemškega letalstva v pretekli noči, ko je nemško letalstvo izvedlo velikanski povračilni polet nad London, so angleška letala vdrla do zunanjih obrambnih črt Berlina. Samo posameznim letalom se je posrečilo predreti ognjeni obroč do središča mesta. Tukaj so jih z močnim protiletalskim ognjem ovirali pri nameravanem metanju bomb. Štiri javna poslopja, med temi nova mestna knjižnica, kakor tudi deset stanovanjskih hiš je poškodovanih. Število ranjenec je majhno. Tudi na drugem ozemlju Nemčije je škoda nepomembna. Pri teh napadih je bilo sestreljenih šest sovražnih letal, od teh so štiri sestrelili protiletalski topovi, eno nočni lovec, eno pa mornariško letalstvo. Od dne 17. aprila do 18. aprila zjutraj je bilo sestreljenih 24 sovražnih letal, večje število letal pa je bilo poškodovanih na tleh. Samo v hudem letalskem boju dne 16. aprila nad Rokavskim prelivom so nemški lovci sestrelili devet angleških lovskih letal. Med tem časom pa pogrešamo sami deset svojih letal.

Podpolkovnik Müldecke je 16. aprila dosegel svojo 64. in podpolkovnik Galland dne 15. apr. svojo 59. in 60. letalsko zmago. Pri nastopih plitvih čolnov sta se odlikovala poročnika Dellard in Metzold.

Berlin, 18. aprila. f. DNB: Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile je objavilo v posebnem poročilu naslednje:

Včeraj ob 21. je vsa jugoslovanska vojska, v kolikor še ni bila prej razorožena, brezpogojno položila orožje. Vdaja stopi danes ob 12. uri v veljavo.

K temu poročila nemški radio še tole: Še hitreje kot armade Poljske, Norveške in Francije, je nemška oborožena sila premagala srbsko vojsko. V komaj desetih dneh je bila 1.200.000 mož močna srbska armada razpršena.

Nemška sodba o bojih v Abesiniji in na Balkanu

Monakovo, 18. aprila Stefani: »Münchener Neueste Nachrichten« podčrtava danes v svojem poročilu, da boji v Abesiniji vključno temu, da je bila Addis Abeba zasedena, še niso končani. Vojvoda Aosta se upira na postojankah, ki se zde izgubljene in tako uveljavlja neomajno pravico Italije na to ozemlje. Italija lahko celo prenese popolno izgubo Abesinije, kajti evropsko in sredozemsko bojišče sta glavna odseka te vojne. Dnevnik tudi poudarja, da se Italijani v Abesiniji upirajo z vso silovitostjo in da odbijajo sovražnika s protinapadi.

»Völkischer Beobachter« piše o vdaji srbske vojske in obsoja Roosevelta, ki je s svojimi obljubami o pomoči najbolj odgovoren za srbsko in grško katastrofo. Rooseveltu je računal z dolгим bojem na Balkanu in je zagrešil veliko napako. Rooseveltov

Komisar g. Grazioli prevzel posle Na banovini in na vseh javnih uradih do prihodnjega ukaza italijanske zastave

Ljubljana, 18. aprila.

Včeraj ob 17. uri se je g. Grazioli, zvezni civilni komisar za ozemlje, ki ga je zasedla italijanska armada, podal v spremstvu funkcionarjev in častnikov na banovino, kjer je prevzel funkcije svoje naloge.

Ob tej priliki je naslovil na bana besede zahvale za sodelovanje z italijanskimi oblastmi v prvih dneh zasedbe.

Nadalje je ukazal, da naj bo na banovini in na vseh javnih uradih na ozemlju, zasedenem po italijanskih oboroženih silah, razobešena italijanska zastava do prihodnjega ukaza. Med slovesnostjo so bili v častni službi oddelki kraljevih karabinerjev.

Pokloni na italijan. vojaškem pokopališču

Včeraj popoldne sta se poveljnik divizije »Re« in civilni komisar skupno z generalnim konzulom in spremstvom poklonila na grobovih italijanskih častnikov in vojakov, ki so umrli v ujetništvu med svetovno vojno.

Na pokopališču je bil bataljon z godbo.

Po predpisanih časteh je general poveljnik položil lovorjev venec v imenu divizije »Re« in zvezni civilni komisar g. Grazioli je položil drug venec v imenu stranke, medtem ko je godba igrala himno »Piave«.

Slavnosti je prisostvovalo tudi večje zastopstvo častnikov.

uničena in prisiljena k vdaji. Niti gorato ozemlje, niti močvirna tla in niti pomanjkanje porabnih prometnih zvez ni moglo ovirati, da nemška oborožena sila ne bi premagala srbske vojske. Niti zadržati niso mogli nemških čet, čeprav so v Londonu računali, da bo preteklo več mesecev, preden bo nemška vojska mogla izvesti na jugoslovansko armado odločilen pritisk. Spet se je pokazalo, da nemški vojski ni nihče kos. Nemške vojske ne morejo zadržati ne gorska pota, ne močvirja, ne visoke gore in ne veletoki. Kdor Nemčijo nepremišljeno izziva, mora računati s tem, da ga bo nemška sila premagala. Velik del nemške vojske, ki je zdaj operirala v Srbiji, bo postal prost, da opravi še z grško fronto. Danes ni več človeka na svetu, ki bi verjel, da je grška fronta še količkaj vredna. Grški narod, ki ga je Velika Britanija poglajala v vojno, bo deležen iste usode kot Srbi. Velika Britanija pa bo enkrat za vselej pregnana z evropske celine.

Ogorčenje nad pisanjem švicarskih listov

Rim, 18. aprila. (Stefani) Švicarski tisk je zavzel odkrito stališče proti državam osi. Včeraj je švicarski tisk zelo malo poročal o zmagovitih podvigih italijanske in nemške vojske na Balkanu, medtem ko je z velikimi naslovi naznanjal konec bojev v Abesiniji. Švicarski tisk pa se mora zavedati, da tako pisanje ni v skladu z interesi švicarskega ljudstva.

Hrvatska vlada in njen program

Zagreb, 18. aprila. Radio Roma. Nova hrvatska vlada bo izvajala program stranke ustašev, pri tem pa jo bodo vodila načela avtoritarnih režimov, ki so popolnoma v skladu z duhom in redom, kateri vladata v Italiji in v Nemčiji, kateri sta obe največja poroka za hrvatsko neodvisnost.

Madžarski konzul pri dr. Paveliču

Zagreb, 18. aprila. Stefani: Madžarski konzul v Zagrebu je bil sprejet pri dr. Paveliču in mu izrekel čestitke v imenu madžarske vlade. Dr. Pavelič je izrazil enake prijateljske misli za Madžarsko.

Romuni niso vkorakali v Banat

Bukarešta, 18. aprila. Stefani: Nekatere agencije in radijske postaje so snoči objavile novico, da so romunske čete vkorakale v Banat in se združile z nemškimi četami. Ta novica je popolnoma brez podlage.

Ameriške vojne ladje spremljajo angleške prevoze

New York, 18. aprila. Radio Roma: »Chicago Daily News« poroča, da je predsednik Roosevelt sam odredil, da naj ameriške vojne ladje spremljajo parnike, ki odvažajo gradivo iz Amerike v Anglijo. Ameriške vojne ladje spremljajo parnike do tja, kjer jih v varstvo lahko prevzamejo nato angleške vojne ladje.

Položaj pri Sollumu za Angleže resen

Bern, 18. aprila. Radio Roma: Poročilo agencije Exchange pravi, da general Wavel sodi, da je položaj okoli Solluma zelo resen.

Redni šolski pouk se bo nadaljeval

Po končanem velikonočnem šolskem odmoru se prične dne 23. aprila redni pouk po dosedanjih predpisih.

To velja tudi za šole, ki so že izdale letna spričevala, po tuk. odredbi IV. št. 7886-1 z dne 9. aprila. Ta spričevala naj učenci vrnejo ravnateljstvu (upraviteljskim).

Vsi izpiti naj se izvrše v predpisanih rokih. O pričetku pouka naj ravnateljstva in upraviteljstva takoj poročajo (stanje na zavodu, posebnosti zaradi vojnih razmer). Poročila pošljejo upraviteljstva ljudskih šol okrajnim načelstvom, ki jih zberejo in semkaj pošljejo pregledna poročila.

Glede ljudskih šol se določa posebej nastopno:

V vseh razredih naj se za težje pouka za verouk, branje, pisanje, slovnico in računstvo, v višji ljudski šoli tudi na praktični pouk (gospod., higiena, ročna dela). Z učenci in učenkami, ki nameravajo vstopiti v srednjo ali meščansko šolo, je treba temeljito predelati za sprejemni izpit, odnosno za IV. razred osnovne šole predpisano učno snov iz slovensčine in računstva.

Učencem in učenkam višje ljudske šole, ki pomagajo doma pri poljskih delih, naj se z vso uvidenostjo opravičujejo potrebni izostanki, oni pa, ki uživajo olajšave po zadevnem normativnem razpisu, lahko ostanejo doma do konca tega šolskega leta.

Von Papen gre v Berlin — da poroča Hitlerju

Carigrad, 18. aprila. Von Papen, nemški poslanik v Ankari, se bo v naslednjih dneh podal v Berlin, da poroča Hitlerju o političnem stanju v Turčiji. Turška vlada je zdaj pripravljena, da se z Nemčijo sklene prijateljska zveza. Poudarja se, da bo turška vlada obnovila trgovsko pogodbo, ki jo je sklenila pred letom in pomorsko zvezo z Italijo, ki je zapadla v januarju.

Krvav spopad v angleškem generalnem štabu

Carigrad, 18. aprila. Stefani: Izvedelo se je, da je prišlo do krvavega obračunavanja v angleškem generalnem štabu v Larisi, in sicer na veliko noč. Grški častnik polkovnik Politis se je spri s častnikom angleškega generalnega štaba, ki je izjavil, da morajo Angleži zapustiti Grčijo, njihov umik pa morajo kriti grške čete. Polkovnik Politis je odločno protestiral, angleški častnik pa mu je nesramno odgovoril. Grk je tedaj z revolverskim strelom ubil angleškega častnika. Ta dogodek osvetljuje trenutno razmerje med Grki in Angleži.

Eksplodizija na Salamini

Carigrad, 18. aprila. Stefani: Izvedelo se je, da je bilo hudo poškodovano skladišče municije na otoku Salamini. V skladišču je nastala eksplozija in je škoda precejšnja. Angleži so prepričani, da so to sabotažno delo izvedli Grki. Kljub protestom so Angleži zaprli 14 Grkov.

820 hiš porušenih

Iz Tokia poročajo: V mestu Šin Minatomaki, v prefekturi Fojama na Japonskem, je nastal velikanski ogenj, ki je uničil v tem mestu 820 hiš. Mnogo meščanov je pri požaru zgubilo življenje.

Bitka med razbojnikom in stražniki

Iz Berna poročajo: Prava bitka se je vršila nedavno ponoči med stražniki in 37 letnim razbojnikom Wallerjem. Wallerjeva žena je odkrila pod postelo svojega moža samokres in je potem v strahu za svoje življenje poklicala stražnika. Ko se je ta pojavil, ga je Waller ustrelil. Prišel je drugi policist, ki so ga priklicali ljudje, ko so čuli strel, in je bil tudi ta nevarno ranjen. V bližnjo hišo je prišla četa stražnikov, ki je zaprla vhod v hišo in spustila v Wallerjevo stanovanje plin. Slednji se je v tej hudi bitki le posrečilo ukrotiti Wallerja, ki ga je krogla nekega stražnika tako zadela, da je bil smrtno ranjen. Pač znak sedanjega časa!

Državna oblika kraljevine Italije

Ustavni organi italijanske države, stoječi na čelu celotne državne zgradbe, so: krona, vlada, zakonodajni skupščini in veliki fašistični svet.

Kralj

Pod krono je razumeti ustanovo vladarskega dostojanstva, ki jo predstavlja ena oseba, vladar, kateri izvaja svojo oblast neposredno iz ustave. Vladarjev naslov je kralj Italije in Albanije in cesar Abesinije. Vladarska čast je dedna po sakijskem zakonu, in sicer preide krona ipso iure v trenutku kraljeve smrti. Ob zasedbi prestola položi kralj prisego na ustavo. Kraljeva oseba uživa posebne predprave. Te predprave so javnopravne in zasebnopravne narave.

Kralj je najvišje oblastvo italijanske države, ki jo predstavlja. V njegov zakonodajni delokrog spada pravica predlagati, sankcionirati in razglašati zakone. Upravno oblast izvaja kralj po svojih ministrih. Kralj postavlja sodnike in ima pravico pomilostitve. Kralju gre vrhovna pravica zapovedovati vse oboroženi sili, on zastopa državo v mednarodnem življenju, napoveduje vojno in sklepa mir, prijateljske in trgovske pogodbe z drugimi državami.

Vlada

Vlada je ustanovno oblastvo, sestavljeno iz nepremeljivega števila članov. Oni so kraljevi ministri, ki stoje na čelu določenih panog države in uprave. Svoje posle vodijo po smernicah ministrskega predsednika. Državne upravne veje so označene kot »ministrstva«. Sedaj jih je 15 in sicer: zunanje ministrstvo (s posebnim podsekretarjem za Albanijo); notranje ministrstvo; ministristvo za italijansko Afriko; finančno ministrstvo; vojno ministrstvo; mornariško ministrstvo; etalsko ministrstvo; ministrstvo za narodno vzgojo; ministrstvo za javna dela; poljedelsko in gozdno ministrstvo; prometno ministrstvo; ministrstvo za korporacije; ministrstvo za trgovino in valute; prosvetno ministrstvo in pravosodno ministrstvo. Predsednik vlade in ministri se sestajajo k periodičnim sejam, kjer razpravljajo o splošnih državnih ali takih zadevah, ki zadevajo delokrog več ministrstev. Posebna, od fašizma vpeljana in v političnem pogledu zelo učinkovita novost so v primeri z demokratično preteklostjo zelo povečane pravice ministrskega predsednika. Zakonita osnova te reforme je zakon od 24. decembra 1925, ki je uvedel v italijanski ustavni red predsednika vlade. Predsednika vlade postavlja in odstavlja kralj neodvisno od katerih koli zakonodajnih zbornic. Predsednik vlade je odgovoren kralju in samo kralju v pogledu splošne vladne politike. Ministre imenuje kralj na predlog predsednika vlade in ti odgovarjajo za svoje resorje kralju in predsedniku vlade.

Veliki fašistični svet

Fašizem je uvedel v italijansko državno življenje novo ustavno obliko, veliki fašistični svet. Veliki fašistični svet je najvišji forum fašizma. Na osnovi zakona od 9. decembra 1928 in 14. decembra 1929 je bil uvrščen med stalna državna upravna oblastva. Predsednik Velikega fašističnega sveta je predsednik vlade. Sestavljen je iz kvadrumvirov pohoda na Rim ter iz članov, ki jih imenuje predsednik vlade za tri leta. Člani te skupine so: oba predsednika zakonodajnih skupščin, zunanji, notranji, pravosodni, finančni minister, minister za narodno vzgojo, za poljedelstvo in gozdove, za korporacije in prosvetni minister, nadalje predsednik Italijanske akademije, tajnik fašistične stranke, generalni komandant milice, predsednik izrednega sodišča za državno varnost, predsedniki fašističnih zvez delodajalcev, delojemalcev, industrijecev, poljedelcev ter oni, ki so imeli posebne zasluge za narod in fašistično revolucijo. Sklepi velikega fašističnega sveta imajo obvezno in posvetovalno moč. Veliki fašistični svet predlaga kroni imenovanje predsednika vlade in ministrov. V političnem pogledu je veliki fašistični svet najvišje posvetovalno oblastvo. Njegova odobritev je neobhodno potrebna v vseh ustavnih zadevah.

Zakonodajni zbornici

Nadaljnja italijanska ustavna organa sta zakonodajni zbornici: senat ter zbornica fašijev in korporacij. Senatorji so imenovani za vse življenje s kraljevim dekretom, in sicer na predlog

Gledališče

Drama. (Začetek ob 17 po novem času.) Sobota, 19. aprila: Šesto nadstropje. Red A. — Nedelja, 20. aprila: Zaprla vrata. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. (Začetek ob 17 po novem času.) Sobota, 19. aprila: Tosca. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 20. aprila: Grof Luksemburški. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

34 Jüles Verne

Lov na meteor

V prostor, ki je tako postal prazen, sta se takaj prisilila zvezdovedla Forsyte in Haddleson, ki sta ju spremljala Francis in Jane. Še vedno sta vršila svoje zamenjalne poste, kot sta bila to delala na ladji Jana je spremljala Forsyte, Francis pa je skrbel za doktorja. Včasih sta ju zvezdovedla srdito zavrnila, kar pa sta storila le v veliki razburjenosti.

»Schnak bo zasedel meteor,« je mrmral Forsyte.

»In si ga osvoji,« je dodal Haddleson, misleč da odgovarja Francisu.

»Toda to ne bo oviralo, da ne bi zahteval svojih pravic,« je govoril Forsyte Jani.

»Gotovo ne,« je dejal doktor, ki je mislil na svoje pravice.

Na veliko veselje Francis in Jane je bilo res videti, da sta nasprotnika pozabila na osebno mržnjo in se združila proti skupnemu sovražniku. Na srečo se je tedaj stanje ozračja doobara spremenilo. Nevihta je prenehala in veter se je obrnil na jug. Čeprav je bilo sonce vželo le nekaj stopinj nad obzorje, je zdaj sijalo skozi oblake, ki so se zaradi žarkov zmanjšali. Prenehal je dež in veter, temperatura se je dvignila na deset stopinj nad ničlo.

Razdalja od mesta do kraja pada meteorja je značala okoli dobro miljo. Morali so iti peš, zakaj v Uperniviku ni bilo nobenega voza. Hoja pa zato ni bila težavna, ker je bil otok večji del ravnina in so se le ob obali dvigale strme stene.

Meteor je padel za te stene, zato ga s planjave niso mogli videti.

predsednika vlade. Njihovo število je neomejeno. Navadno se giblje med 400 in 500. Princi kraljevskega doma imajo pravico s polnoletnostjo postati senatorji. Drugi državljani so lahko imenovani za senatorje, ko so izpolnili 40 let.

Zakon od 19. januarja 1939 uvaža zbornico fašijev in korporacij. Namesto volilnega sistema, ki v demokratičnih državah navadno vodi do hudih strankarskih bojev in notranje razklanosti, je nova zbornica fašijev in korporacij tako urejena, da neprenehoma ustreza razvoju narodnega življenja. Dejansko sestavljajo zbornico člani, ki pripadajo dvema organizacijama. Narodnemu svetu fašistične stranke in Narodnemu svetu korporacij, ki sta oba v tesnem stiku s splošnim narodnim življenjem: prva po organizacijah in nalogah stranke, druga pa po sindikalističnih organizacijah, ki obsega vse pridobitne panoge. Z izjemo senatorjev in akademikov Italije so člani Veli-

Bel in zdrav izobje

SARGOV KALODONT

proti zobnemu kamnu

kega fašističnega sveta, zbornice fašijev in korporacij, člani teh zbornic le v toliko in tako dolgo, v kolikor in dokler imajo odgovarjajočo funkcijo v enem tem zbornicam pripadajočih organizmov in avtomatično prenehajo biti člani zbornic, kakor hitro izgube odgovarjajočo funkcijo v zadevnih organizmih. Tako se ta zbornica vedno presnavlja in je v stalni zvezi z dejanskim življenjskim tokom v širokih narodnih slojih, do čim vzdržujejo senatorji, ki so dosmrtni, neko kontinuiteto.

8.57 in 17.30, odnosno iz Gornjega Dolja ob 16.53 ter s prihodi v Celje ob 6.43, 10.03 in 18.42.

Poljčane—Slov. Konjice:

vlaki z odhodom iz Poljčan ob 11.05 in 18.55 ter s prihodom v Slov. Konjice ob 11.53 in 19.43 ter s povratkom iz Slov. Konjice ob 9.07, 14.12 ter s prihodom v Poljčane ob 9.55 in 15.00.

Slov.—Konjice—Zreče:

vlaka z odhodom iz Slov. Konjice ob 7.24 in 12.35 ter s povratkom iz Zreč ob 8.09 in 13.16.

Slov. Bistrica—Slov. Bistrica mesto:

vlaki z odhodom iz Slov. Bistrice ob 10.02, 16.42 in 18.42 ter s povratkom iz Slov. Bistrice mesta ob 8.15, 16.11 in 18.15.

Redni potniški promet pri nas

Do nadaljne odredbe vozijo pri nas dnevno redno sledeči potniški vlaki:

Ljubljana—Brežice:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 5.30, 13.30 in 18.45, s prihodom v Zidani most ob 6.54, 14.50 in 19.40 ter prihodom v Brežice ob 8.50, 16.02 in 21.17. — V obratni smeri vozijo vlaki z odhodom iz Brežic ob 4.45, 9.54 in 18.42 z odhodom iz Zidanega mosta ob 5.55, 11.55 in 20.25 ter s prihodom v Ljubljano ob 7.19, 13.25 in 21.57.

Zidani most—Slov. Bistrica:

Vlaki z odhodom iz Zidanega mosta ob 7.05 in 15.01 ter s prihodom v Slov. Bistrico ob 8.33 in 16.33. — V obratni smeri pa vlaka z odhodom iz Slov. Bistrice ob 9.56 in 18.36 ter s prihodom v Zidani most ob 11.31 in 20.12. — Omogočeno je tudi potovanje do Maribora—Studenca s prestopanjem med Slov. Bistrico in Pragerskim, kjer imajo vlaki nadaljni priključek za, odnosno iz Maribora.

Ljubljana—Zalog:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 10.25, 12.20, 14.20 in 19.20 ter s povratkom iz Zaloga ob 6.22, 10.50, 13.55, 14.59 in 19.41.

Ljubljana—borovniški viadukt:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 6.10 in 18.29 s prihodom do borovniškega viadukta ob 6.44 in 19.05, ter z odhodom od viadukta ob 6.50 in 19.10 ter s prihodom v Ljubljano ob 7.20 in 19.40.

Ljubljana—Vrhnika trg:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 7.45, 14.00 in 19.10 ter prihodom na Vrhnika trg ob 8.20, 14.35 in 19.45, pri povratku pa z odhodom iz Vrhnike trga ob 6.10, 12.17 in 17.05 ter prihodom v Ljubljano ob 6.46, 12.52 in 17.44.

Ljubljana—Otočje—Brezje:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 5.40, 11.50 in 17.25 ter s prihodom v Otočje—Brezje ob 6.58, 13.04 in 18.40. Pri povratku pa z odhodom iz Otočje—Brezja ob 7.00, 13.47 in 18.52 ter s prihodom v Ljubljano ob 8.05, 15.15 in 20.00.

Ljubljana—Kamnik mesto:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 5.26, 11.10, 15.40 in 18.44 ter s prihodom v Kamnik mesto ob 6.18, 12.01, 14.52 in 19.58. Pri povratku pa z odhodom iz Kamnika mesta ob 6.40, 12.25, 17.28 in 20.05 ter s prihodom v Ljubljano ob 7.56, 13.15, 18.20 in 21.00.

Kranj—Tržič:

Vlaki z odhodom iz Kranja ob 6.41, 12.45 in 18.30 ter s prihodom v Tržič ob 7.10, 13.14 in 18.59. Pri povratku pa z odhodom iz Tržiča ob 5.52, 12.00 in 18.00 ter s prihodom v Kranj ob 6.21, 12.23 in 18.27.

Ljubljana—Metlika:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 5.25, 18.50, s prihodom v Novo mesto ob 7.37, 21.07, ter s prihodom v Metliko ob 8.55 in 22.29. — V obratni smeri vozila vlaka z odhodom iz Metlike ob 5.02 in 11.28. Iz Novega mesta ob 6.20 in 12.47 ter s prihodom v Ljubljano ob 8.38 in 15.01.

Ljubljana—Črnomelj:

Vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 13.36 in s prihodom v Črnomelj ob 16.51 ter s povratkom iz Črnomlja ob 16.55 in s prihodom v Ljubljano ob 20.21.

Ljubljana—Novomesto:

Vlak z odhodom iz Ljubljane ob 7.50 s prihodom v Novomesto ob 10.07 ter s povratkom iz Novega mesta ob 4.27 in s prihodom v Ljubljano ob 6.50.

Grosuplje—Kočevje:

Vlaki z odhodom iz Grosupljega ob 8.45, 14.29 in 19.43 ter s prihodom v Kočevje ob 10.30, 16.10 in 21.29. V obratni smeri pa vlaki z odhodom iz Kočevja ob 5.55, 12.20 in 17.40 ter s prihodom v Grosuplje ob 7.46, 14.05 in 19.20.

Sevnica—St. Janž—Trebneje:

Vlaki z odhodom iz Sevnice ob 8.30, 16.47, 19.21, z odhodom iz St. Janža na Dol. ob 5.49, 14.56, 17.30 in s prihodom v Trebnje ob 6.40, 9.36, 18.20 in 20.30. V obratni smeri pa vlaki z odhodom iz Trebnjega ob 7.13, 13.48, 18.58 in 20.50, s prihodom v St. Janž ob 14.51, 17.30 in 21.39 ter s prihodom v Sevnico ob 8.13, 15.20 in 20.10.

Novomesto—Straža Toplice:

vlaki z odhodom iz Novega mesta ob 5.21, 7.45, 10.15 in 16.02 ter s povratkom iz Straže—Toplice ob 5.52, 8.13, 12.14 in 17.12.

Rogatec—Celje:

vlaki z odhodom iz Rogatec ob 5.15 in s prihodom v Celje ob 6.38 ter s povratkom iz Celja ob 7.15 in prihodom v Rogatec ob 9.01.

Rogatec—Grobelno:

vlaki z odhodom iz Rogatec ob 14.23 in 17.52 ter s prihodom v Grobelno ob 15.28 in 18.58. V obratni smeri pa vlaka z odhodom iz Grobelnega ob 16.02 in 21.04 ter s prihodom v Rogatec ob 17.02 in 22.03.

Celje—Velenje, odnosno Gornji Dolji:

vlaki z odhodom iz Celja ob 7.42, 16.02 in 19.40 ter s prihodom v Velenje ob 8.53, 17.11 in 20.50 odnosno v Gornji Dolji ob 9.27. V obratni smeri pa vlaki z odhodom iz Velenja ob 5.36,

V Celju se pričinja zopet redno življenje

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je izdal več proglašov zaradi reda in zato, da bo prebivalstvo preskrbljeno s hrano

Celje, 17. aprila.

Po zgodovinskih dneh, ki jih je doživel Celje, se pričinja v našem mestu zopet redno življenje. Vsi uradi poslujejo naprej tako, da bo kmalu izginila vsaka sled preteklih dni. Nemške oblasti so že pričele z raznimi javnimi deli v okolici, zlasti z deli na naših cestah, ki so bile res potrebne popravila. Da bi oblast preprečila dviganje cen vsemu blagu, je policija že popisala zaloge blaga.

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko, politični komisar za mesto Celje, g. Krojzer, je izdal odredbo, v kateri pravi: »Odredba šefa civilne uprave od 14. aprila 1941 velja glede zaplenjenega blaga in predmetov tudi v polni meri za pripadnike vojske. Prodajalcem je torej prepovedano prodajati pripadnikom vojske zaplenjene predmete v večjem obsegu, kot je določeno po točki 7. citirane odredbe.«

V svrhu zagotovitve prehrane prebivalstva mesta Celja je politični komisar odredil, da je potrebno z ozirom na odločbo šefa civilne uprave za Sp. Štajersko pri prodaji življenjskih potrebščin in blaga vseh vrst paziti na sledeče: »Vse cene se morajo takoj po stanju s 1. aprilom računati, v dvomljivih slučajih določiti ceno Zdrženje trgovcev. Prebivalstvo mesta Celja je z ozirom na to, da v bližnjih tednih ne bo takoj dobili raznovrstnega blaga, opozoriti, da strogo varčuje s vsem blagom. V prvi vrsti je odvisno od trgovca, da se blago pravično porazdeli. Zato se sme od vsakega blaga oddati posamezni stranki le toliko, da lahko

krije potrebo. Vsaka večja prodaja je zločin proti ljudski skupnosti in se bo kaznovala z najstrožjo kaznijo. Tudi oddaja blaga strankam, za katere je znano, da razpolagajo z zalogami zahtevanega blaga, je pod kaznijo prepovedana tako za prodajalca kakor za kupca. Opozarja se, da se nemška vojska sama vzdržuje, odnosno prehranja. Zaradi tega nemška vojska ne bo izvršila nikake zaplembe. Oddaja blaga za prehrano vojaških oseb je zato nepotrebna in prepovedana. Prodaja predmetov vsakodnevne potrebe posameznim pripadnikom vojske ni zabranjena.«

Okrožnica nadalje poziva vse Celjane z ukazom političnega komisarja, da odstranijo v 24 urah vse napise in jih čimprej nadomestijo z nemškimi. Delovni čas je odslej sledeči: trgovine se odpirajo ob 8 in ob 14, zapirajo ob 12 in ob 18 ob vseh delavnikih.

Včeraj ob pol 9. zvečer so bile velike manifestacije Adolfu Hitlerju in vojski. Po mestu je bil spreved.

Ob taktu vojaške godbe in ob navdušenem vzklikanju voditelju Hitlerju se je spreved ustavil pred mestnim poglavarstvom, kjer so se zbrali vojaški in civilni oddelki. Na pročelju mestnega poglavarstva sta viseli dve veliki nemški zastavi. Ulica pred magistratom je bila zasedena do zadnjega prostora. Vojaška godba je odigrala več koracnic, množica vojaštva in prebivalstva pa je navdušeno vzklajala. Člani Kulturbunda so spuščali rakete in pesem je valovala po celjskih ulicah izpred magistrata. Manifestacija se je zaključila s himno »Deutschland über alles«.

mora spoštovati načela, na katerih počiva kultura, zasebno imetje pa je sploh nedotakljivo.

Lastnik je tudi skrbel, da je spomnil na to tiste, ki bi hoteli pozabiti.

Poslanece je bil v dvomih. Da bi ostal tu, je bilo precej neumno. Toda tuje lasti tudi ni mogel poškodovati, kar bi bilo v nasprotju z božjimi in človeškimi pravicami.

Na koncu povorke je bilo slišati mrmanje, ki je postajalo vedno glasnejše in se je naglo širilo dalje. Zadnje vrste, ki niso vedele, kaj je vzrok postanku, so jele hrupno ugovarjati. Ko so zvedeli, kako je s stvarjo, je nastal velik hrum, ker so hoteli vsi naenkrat govoriti.

Mar naj vedno ostanejo pred to ograjo? Potem, ko so prišli na tisoče milj daleč, se naj dajo ustaviti pred ničvredno železno žico. Lastnik gotovo ni vedel, da je lastnik meteorja. Zato ni imel nobenega razloga, da bi zabranil prehod. In če ga je prepovedal, se zato ni treba zmeniti.

Dokazi, ki jih je množica kar sipala, so bili tako močni, da je jel Schnak oklevati. Tik pred njim so bila vrata, vezana z navadno vrvice. Poslanik je prerezal to vrvice in vstopil v prepovedani prostor, ne da bi se zavedal, da je s tem dejanjem postal navaden lopov.

Ljudje so hrumeli za njim. Eni so šli skozi vrata, drugi so skakali preko ograje. Čez nekaj minut je nad tri tisoč ljudi zavzelo zasebno lastnino. Ljudje so burno upravljali to dejanje.

Toda nenadoma so kot začarani potihnil. Tudi metrov od ograje so opazili majhno kolibo iz lesa, ki je prej niso mogli videti. Vrata kočje so se odprla in na pragu se je pojavil človek čudnega videza.

»Hej, vi tam!« je vzklil francosko. »Stojte! Delate, da ste doma.«

Poslanik je znal francosko. Obstal je na mestu, za njim pa vsi ostali, ki so obrnili proti človeku svojih tri tisoč razburjenih lic.

Domačin, ki je prinesel vest o padu meteorja, je zdaj služil kot vodnik. Za njim se je valila vsa velika truma ljudi. Za njimi je šel Stanford z Arkadijo. Pogovarjala sta se o razmerju med zvezdovedlom, ki jima je bilo tudi znano.

»To se bo uredilo,« je menila Arkadija.

»Zelzel bi,« je dejal Cet.

»Gotovo,« je rekla Arkadija, »in potem bo vse boljše. Vidite, gospod Stanford, malo skrbi in malo težko pred zakonom ni nič hudega. Poroka na hitro roko ni dobra. Ali ni tudi tako?«

»Tako je,« je potrdil Cet. »Kot na primer morda, v petih minutah ... na konju ... ko sva komaj prišla uzde.«

»Da sva jih po šestih tednih spet spustila, toda tokrat samemu sebi, Francis in Jane Haddlesonova bosta srečnejša, ker se ne bosta poročila na konju.«

Cet in Arkadija sta bila v tej družbi rado vednejše edina, ki nista mislila na meteor in ne govorila o njem. Filozofirala sta, kot bi verjetno tudi John Prote, čegar dobrodušnega obraza sta se spomnila, ko sta omenila neke njegove besede.

Množica je hitro stopala preko ravnine, obrasle z bornimi mahovi, odkoder so izletavale jate ptic, ki se niso bile še nikoli tako prestrašile kot danes. Meteorja še ni bilo videti. Vodnik je obetal, da bodo kmalu pri njem. Razlagal je, kako je kopal zemljo, videl meteor in slišal, kako je tresnil ob zemljo.

V tem predelu se je pojavila nova, čudna okolnost, ki je potnikje prisilila, da so si odpočili. Toplo je postalo. Neverjetno, toda ljudje so si brisali potna čela, kot bi bili na ekvatorju. Ali so se potili zaradi hitre hoje? To je res nekoliko pripomoglo, toda tudi toplota ozračja je postajala večja. Čim bliže so bili cilju, tem večja je postajala toplota.

»Da ni mogoče meteor spremenil podnebja tega otoka,« je dejal Cet smeje

»To bi bila velika sreča za Grönlandce,« je dejala Arkadija.

»Verjetno je, da se je zlata krogla segrela pri trenju ob ozračje in je sedaj v žarečem stanju,« je pripomnil bostonski zvezdoslovec. »Njeno toploto čutimo tudi do sem.«

»Krasno!« je vzklil Stanford, »toda, ali bomo morali čakati, da se ohladi?«

»Prej bi se ohladil, če bi padel v morje,« je rekel Francis in se vračal k svoji priljubljeni misli.

Tudi njemu je bilo vroče in ne edinemu. Gospoda Schnak in Warf sta se tudi potila in z njima vsi tuji v Grönlandci, ki jih še nikoli ni bilo videti v taki množini.

Ko so se odpočili, so ljudje krenili dalje. Le pet sto metrov so še imeli do meteorja.

Na žalost pa je moral de Schnak, ki je hodil spredaj, po dve sto korakov obstati, a za njim je obstala vsa truma. Ni jih ustavila toplota, ampak neka druga nepričakovana ovira, ki na njo v teh krajih niso pomislili.

Ograja, narejena iz kolov, kjer so bile pritrjene tri vrste železne žice, je segala na levo in desno do morja in zapirala prehod z vseh strani. Na kolih so bile pritrjene tablice z napisi v angleškem, francoskem in danskem jeziku. Gospod de Schnak se je ustavil pred enim iz ital: Z a s e b n a last. Vstop prepovedan!

Zasebna last v takih oddaljenih pokrajinah, to je bilo nekaj nenavadnega. Na sončnih obalah Sredozemskega morja ali na meglenih obalah Ocea, na bi lahko v takem slučaju mislil na letovanje. Toda sredi Ledenegega morja! ... Kaj naj bi stori lastnik s tem neplodnim in peščenim zemljiščem?

Gospod de Schnak je v zadregi obstal. Naj je bilo brezmiselnost ali ne, zasebno imetje mu je zapiralo pot in ta popolnoma moralna ovira mu je ohladila njegovo navdušenje. Uradni zastopnik

Pri nerazpoloženju? Pyramidon

Ugl. reg. pod št. Br. 1318 od 13. XII. 1938.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 19. aprila: Leon IX., papež; Timon, mučenec; Galata, mučenica.
Nedelja, 20. aprila: 1. povelikonočna, bela; Neža Montepulčanska, devica.

Novi grobovi

† V Kropi je v četrtek opoldne umrla gdč. Tonka Eržen, stara 32 let. Pogreb pokojnice bo danes, v soboto, ob 5 popoldne na župno pokopališče. Naj v miru počiva, žalujočim iskreno sožalje!

»Piccolo« o civilnem komisarju g. Grazioliju

Tržaški »Piccolo« piše: »Z živahnim veseljem in prijaznostjo so ljudske množice na slovenskem ozemlju sprejele gospoda Emilija Graziolija kot komisarja za ozemlje v Sloveniji.

Tozadevno pač ni bilo mogoče izbrati boljše osebe. On je mož na mestu. Gospod komisar Emilio Grazioli je to svoje mesto po svojem dosežanju zaslužnem in obsežnem delovanju zasedel kot najspodobnejši mož za tako delovanje. Tako je ni stvari, ki je on ne bi pobilje poznal glede na razmere in šege slovenskega ljudstva in ozemlja.

Svojemu tovarišu Grazioliju pošiljamo najprišnejše pozdrave, saj vemo, da bo najvrednejše zastopal vse interese našega tostranskega prebivalstva.

Zobozdravnik - specialist

dr. Mirko Kambič

zopet redno ordinira

Dr. med.

Albert Trtnik

Aleksandrova 3

zopet redno ordinira

Otroški zdravnik

dr. Luka Bezič

zopet redno ordinira

— Bogoslovci ljubljanskega semenišča naj se vrnejo v semenišče v četrtek, 24. aprila. Pravočasno naj prosijo dovoljenja za potovanje.

— Banovinski odbor Rdečega križa prosi vse one, ki so želeli za poizvedbe o pogrešanih svojcih, da mu takoj sporočijo, če se je kdo od pogrešanih vrnil ali pa javil, da se ne bo poizvedovanje po nepotrebnem nadaljevalo. Pri tej priliki prosimo Rdeči križ prizadete svoje pogrešane za potrpljenje. Rdeči križ se trudi na vso moč dobiti čimprej zvezo z onimi ustanovami in oblastmi, ki bi mogla dati primerna pojasnila. Ko bodo imela ta prizadevanja uspeh, bo Rdeči križ nemudoma obvestil prizadete.

— Glasbena akademija in srednja glasbena šola. Redni pouk iz glavnih predmetov solopetja, klavirja, violine, orgel, kompozicije in dirigiranja se začne 23. apr. 1941. Začetek pouka za ostale predmete in za stranske predmete bo pravočasno objavljen v časopisu in na šolski deski.

— Gojenci salezijanskega zavoda na Rakovniku v Ljubljani naj se vrnejo v zavod v torek, 22. t. m.

— Dr. Paveličeva žena je iz Firenze odpotovala v Zagreb. Tržaški »Piccolo« poroča, da je v četrtek popoldne iz Firenze odpotovala gospa Lovrenčič-Pavelič, žena predsed-

nika hrvatske vlade, katere je zadnje čase prebivala v Firenzi. Paveličevo gospo, ki sta jo spremljali dve hčerki, so na postaji pozdravili zastopnik prefekta in drugi oblastniki.

— Ljudsko gibanje v Trstu. V tržaški občini se je dne 17. aprila rodilo 7 ljudi, umrlo pa jih je 8.

— Tržaški občinski svet je v četrtek večer imel sejo, kjer je izrekel svoje obkudovanje italijanski vojski. Mestni župan g. Ruzier je izrekel pozdrav g. Emiliju Grazioliju, katerega joje ducejevo zaupanje postavilo za civilnega komisarja zasedene Slovenije. — Mestni svet je tudi obravnaval vprašanje, naj se vrnejo znamenita Tiepolova dela iz Ljubljane tržaškemu muzeju, ki so njegova lastnina, kakor poroča »Piccolo«.

— V Službenem listu banske uprave dravske banovine z dne 16. aprila t. l. je objavljen »Proglas divizijskega poveljništva italijanske vojske«, dalje »Razglas poveljništva XI. armadnega zbora«, »Odredba o tečaju dinarja na zasedenem ozemlju«, »Odredba o omejitvi prometa z motornimi vozili«, »Odredba o uvedbi italijanskega časa v Sloveniji«, »Uredba bana in Narodnega sveta o ureditvi poslovanja Poštne hranilnice v Ljubljani«, »Uredba bana in Narodnega sveta o odložitvi plačil zasebno-

pravnih terjatev«, »Uredba bana in Narodnega sveta o preprečitvi kvarnih pravnih posledic v izrednih razmerah« in »Razglas o veljavnosti bankovcev Narodne banke po 50, 20 in 10 din.«

— Strogo kaznovana vlomilska tolpa. Mali kazenski senat v Ljubljani, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Rajko Lederhas, je včeraj sodil štirihlansko vlomilsko tolpo, ki je lani od spomladi tja do pozne jeseni kradla in vlamljala po ljubljanski in kamniški okolici. Glavar tolpe je bil France Urankar, 40 letni človek brez stalnega bivališča, njegov pomočnik je bil France Kokalj, mizarski pomočnik, in obema sta pomagala v vlomilskih poslih še neizkušena Polde P. in Lojze P. Družba je posamič ali v dveh izvršila v nekaj mesecih do 40 večjih in manjših vlovov. Kradla je vse mogoče stvari okoliškim in kamniškim kmetom, tako denar, zlatino, meso, mast in razno orodje. Tolpa je nabrala skupni plen v vrednosti do 37.500 din. Pred senatom so obtoženci v glavnem priznavali tatvine, kakor jih je naštevala javna obtožnica, ki jo je utemeljeval drž. tožilec g. Bogdan Lendovšek. Nekatero tatvino so obtoženci tajili. France Urankar in France Kokalj sta bila v začetku novembra lani v kamniških zaporih. Dne 2. novembra ponovi se jima je posrečilo pobegniti iz zapora in nato sta po kamniški okolici in okoli Domžal izvršila prav mnogo tatvin. Bili so obsojeni: France Urankar na 4 leta robije in v izgubo častnih pravic za 4 leta, dalje France Kokalj na 2 leti strogega zapora, njuna pomagata, eden na 5, drugi na 6 mesecev strogega zapora. Obtoženci so kazni sprejeli.

— Lomnica-Vel. Gorica. Oni Domžalčan, ki je na postaji Vel. Gorica pri Zagrebu shranil moji kovec, se naproša, da mi ga izroči proti nagradi. Trpin, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

LJUBLJANA

Največje je povpraševanje po masti

Petkov živilski trg je bil razmeroma slab pa tudi gospodinj ni bilo preveč. Glavni vzrok je seveda v tem, da je v petek brezmesni dan in da so mesarji že prejšnje dneve razprodali večino dobrot, ki se smejo prodajati ob brezmesnih dnevih. Zato sta v petek odprla svoje stojnice le dva mesarja, ki pa sta oba imela le skromno zalogo. Ribji trg je bil izredno slab, poleg tega pa v znamenju podražitve. Morskih rib sploh ni bilo, kar je razumljivo, saj je železniški promet z obmorskimi kraji še vedno prekinjen. Na prodaj so prinesli nekaj sladkovodnih rib, največ klenov, belic, krapov in domačih postrvi. Kleni in belice, ki so bili poprej navadno po 12 do 14 din za kg, so bili včeraj na prodaj po 20 do 26 din kilogram. Postrvi so obdržale svojo staro ceno 40 din za kg. Zobji kraki so bili zelo dragi. Mali so po 1 din, veliki po 2 din. Včeraj je bil prvi dan, ko je na trgu šlo vse na tehtnico in je bila prodaja na mernice ukinjena. Kakor so se že prejšnje dneve gospodinj razburjale nad predrago zelenjavo, tako so se tudi včeraj, ker so nekatere prodajalke zahtevale celo za 1 kg motovilca 24 din. Uboga in vsakdanja solata je torej dražja, kakor vse drugo, celo južno sadje. To prav gotovo ne odgovarja razmeram in bo tržno nadzorstvo moralo napraviti red in preprečiti navijanje cen zelenjavi, ki nam je v teh pomladnih dneh na razpolago za solato. Največji naval na vsem trgu je seveda doživela prodajalna mestne občine. Pod novimi tržnicami so pripravili še en prodajni prostor tako da so davi v petek mogli začeti prodajati mast v dveh oddelkih, v tretjem oddelku so prodajali krompir, v četrtem pa ješprenj, kašo in fižol. Največ kupcev je bilo pri obeh oddelkih, kjer so prodajali mast. Ze zgodaj zjutraj se je zgrnila okrog obeh prodajalnih velik množica, tako da so zopet morali priti stražniki in delati red. Ker so začeli s prodajo precej zgodaj, so do 12 v obeh prodajalnih razprodali 1500 kg masti. Vendar je še precej kupcev moralo oditi in ti prilejo na vrsto jutri. Krompirja je mestna prodajalna prodala 19 vreč, ali približno 1500 kg. Fižola, kaše in ješprenja pa so prodali za okrog 5000 din. Če se bo občinstvo, ki hoče kupovati mas tna karte držalo reda,

bo izgubilo mnogo manj časa. Mestni preskrbovalni urad bo poskrbel, da bo masti dovolj na razpolago. Ze v petek popoldne so začeli dovažati zaboje z mastjo, samo zato, da bi v soboto zjutraj mogli začeti prej z delom.

1 Neupravičeni lastniki državne lastnine ali blaga iz javnih zalog in skladišč morajo v smislu uredbe denar izročiti proti potrdilu, druge stvari pa z navedbo množine in po močenoosti tudi vrednosti takoj prijaviti mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7.

1 Higijenski zavod v Ljubljani poziva slabotne in siromašne dijake(inje) srednjih, meščanskih in osnovnih šol v Ljubljani, da se javijo v Higijenskem zavodu, oddelku za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani, Aškerčeva ulica, zaradi opoldanske prehrane.

1 Vsi otroci, ki sodelujejo pri bajki »Princeska in zmaj« imajo skušnjo danes popoldne ob 3 v Operi.

1 Dobri ljudje — usmilite se! Devetletna punčka brez matere — oče pa se od vojakov ni vrnil — brez sredstev, lepo prosi, če bi jo kdo vzel za svojo. Je zdrava, pridna in zelo lepo vzgojena. — Punčka je sedaj v cukrarni v Ljubljani. Piše se Erna Škriba. Obrniti se je na č. sestro prednico v zavetišču v cukrarni.

1 Velika tatvina olja. Ponoči od petka na soboto pretekli teden so neznanzi vlomili na gorenjskem kolodvoru v železniški tovorni voz ter odnesli na škodo tvrdke »Jugoslovansko Schell d. d.« v Ljubljani razno olje v vrednosti 39.237 din.

1 Mestno zdravniško nedeljsko službo bo opravljal od sobote 19. aprila od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytkova ul. 18, telefon 36-24.

1 Voziček, katerega si je nekdo v četrtek izposodil na Smartinski cesti pred tunelom, naj odda proti nagradi v Bohorčevi ulici št. 13.

Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Garts, Moste — Zaloška cesta 47.

1 Ukrašen mikrofoni. Na škodo poštne uprave je nekdo ukradel iz javne govorilnice na kolodvoru mikrofoni, vreden 327 din.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; denitovanjski oglas 3 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši oglas za mali oglas 15 din. — Mali oglas se olašuje takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamne snafaze se računajo enokolonska, 1 mm visoka črnilna vrtila po 1 din. — Za plačeno odgovora glede malih oglasov treba priložiti snamka.

Službe

Istejo:

Službo radiotelegrafista

ali kaj sličnega iščem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5071.

Iščem službo

kot pisarniška moš (imam nekajletno prakso) ali kot maserka (sem diplomirana maserka) - za takoj. Popolnoma obvladam slovenski in nemški jezik, kakor tudi korespondenco. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Vestna«.

Uajenci

Vajenca

za brivsko obrt sprejem takoj. Trtnik Miro, Ambrožev trg 9.

Službe

Dobe:

Služkinjo

staro 20 do 30 let, sprejem, Naslov v upr. »Sl.« pod št. 5057.

Mladega delavca

za vrtna dela sprejem takoj v stalno službo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5004.

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO, PLATINO
BRILJANTE
SHARPOV, SUFIRJE, KUHNE
BISKITE, JET, STORINSKE
NAKITE, TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA ZVADKA
Jos. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2.
HOTEL SLOH

Vsakovrsno zlato

briljante in srebro

kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Franciškanska ulica 8

Prodamo

Prazne zaboje

večje količino, prodam. — Karl Prelog, Ljubljana.

Zavese

za zatemnitev

praktične in poceni dobavlja

Danilo Puc

tapetnik

Slovska ulica št. 9.

Radio

Radio aparate

super modele 1941 »Nora«, »Wega« in ameriškanske, 5 cevne, zamenjamo za drugo blago ali prodamo. Ileršič & Co., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Stanovanja

Enosobno stanovanje

v Trnovem ali Kozeljšču iščem za takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. »Kolezija«.

Kolesa

Več sto koles

damskih in moških, raznih znamk, po zelo nizki ceni prodaja Remeč Oskar, Dolenjska cesta 5.

Posestva

»REALITETA«

posestva posredovalnica

v Ljubljani je samo

v PRESERNOVI ULICI 54

Nasproti glavne pošte

Telefon 44 - 20

Prosimo vse

prodajalce, ki so nas poverili s prodajo svojih nepremičnin, a niso odpovedali, da se zglastijo v naši pisarni najdlje do 21. aprila, ako žele kakše spremembe.

Vse kupce

prosimo, da pridejo z gotovino in hitrim odločitvami, ker čas je zlato. Stalno lepa izbira najrazličnejših objektov in zemljišč.

Kupimo

vsako hišo od petstotisoč do pet milijonov, kakor tudi parcele, njive in travnike.

Ne zamudite prilike! Posestna posredovalnica v Presernovi ulici.

»REALITETA«

Visokoprtilčno hišo

10 minut od postaje, okolica Ljubljane, prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5072.

Stroji

Ako želite

svoj denar dobro investirati? Še nekaj stručnic iz stare zaloge na razpolago pri Ileršič & Co., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Razno

Monograme za robce

in perilo, gume, gumbe, entel, ažu, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezenje perila.

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškanska ulica nasproti hotela Union

»Servis biro«

redno posluje! Prevodi, raznoževanja in sestavljanje vlog ter prošenj v raznih jezikih! Preskrba vsakovrstnih naslovov in listin! Pomoč in usluge v najrazličnejših vprašanjih! Zahtevajte informacije. — Pismenim odgovorom priložilo 10 din v znamkah. — »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27. Telefon 21-09.

Poizvedbe

Kolo znamke »Torpedo«

ogrodje lila, obroči rumeni, tipa 43402, št. 8234, je bilo ukradeno 11. t. m. ob 10 dopoldne izpred vjašnice 40. pešpolka v Ljubljani. Oseba, katere ni je sedaj dobro znana, se poziva, da takoj pripelje kolo nazaj, drugače bo policijsko preganjana. Naslov: Javornik Josip, mesarja, Ljubljana, Potokniška ulica 10.

Iščem 2 konja, voz, komat

Crna kobila ima na levi prednji nogi žig št. 762, na glavi belo liso, na desnem stegnu zašito rano od udarca; konj »Fuka« ima na levi prednji nogi žig št. 762, na levi zadnji nogi pa že zaraščen vrez; voz ima na zadnjem delu vžgano znamenje: FR; komat je za težko voznjo. Kdor mi prižene konja nazaj, mu izplačam za vsakega konja po 500 din nagrade. — Rode Franc, mesar, Dev. Mar. v Polju.

Vijudno prosim vsakogar

ki bi kar koli vedel o mojem bratu mag. pharm. Antonu Malavasiču, da mi isto sporoči na naslov Franc Malavasič, Ljubljana, Gajeva ul. 2a-IV, telefon 35-18. Imenovan je nastopil 1. aprila 1941 svoj kadrski rok v glavni vojni bolnici v Beogradu.

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

111.

111.

Preden se je tekmovanje začelo, je carica Teodora sedla na svoj sedež v loži, Irena pa je bila poleg nje. Irena: »Bogovi moje matere, ne dopustite, da bi zmagal Azbad, saj bi se morala potem z njim poročiti!«

112.

113.

114.

112.

Medtem pa so se v Epafroditovi loži pogovarjali:

»Glej, da se ne boš osmešil, Iztok!«

Iztok: »Prav nič se ne bojim za svojo roko!«

Radovan: »Skamnom bo zadel ptiča, pa miže in opolnoči!«

113.

Tekmovanje se je koj pričelo, a tekmovalci so odstopali drug za drugim.

114.

Slednjič je prišel na vrsto Azbad; dve strelici sta zgrešili cilj, tretja pa je izbila iz krugljuje peruti eno pero. Ljudje so se razdelili na dva tabora: ti so trdili, da je zadel, drugi da ni.

Grazia Deledda:

Marianna Sirca

Sardinjska povest:

Hlapec je opazoval rano z očesom praktičnega zdravnika. Robove rane je stisnil med prsti; gospodarju pa je pomagal istočasno nategniti Simonovo telo ob bokih.

»Rana ne bi bila smrtonosna, če bi krogla ne ostala notri. Marianna, daj mi kisa!«

Ko je Marianna vtilvala kis v posodo, so se njene solze mešale z njim. Držeč v eni roki kis in v drugi svetilko, je mrmrala.

»Ubili smo te in ti damo kisa kot Kristus!«

Stric Berte, ki se je zdel ves spremenjen, je šele tedaj globoko vzdihnil in sklenil roke.

»Ah, Sebastiano, kaj si naredil!«

Potem niso govorili več. V tiho se je slišalo drskanje platna, ko je Marianna raztrgala rjuho za zavoso in od tam zunaj je bilo slišati — slavljkovo petje.

Medtem ko sta možka stopala sem in tja, da bi odstranila sledove krvi, je sedela Marianna ob postelji. Zdelo se je, da Simone še vedno spi; ona se je dotikala njegove nepremične roke in mu potihoma govorila. Z očmi, ki so od joka postale kot slepe, ni več videla okoli sebe. Toda v sebi je videla jasno; videla je v vsak kotiček do najglobljeje globine srca; videla je v skrivališču, kjer je bleščala zavest kot zaklad, zakopan pod zemljo.

»Jaz sem te ubila,« je govorila Simonu ter tipala njegove prste in dlan, ki je bila še nekoliko topla.

»Ubil te je moj ponos. Odpusti mi! Ne odidi tako; ne napravi tako kot sem napravila jaz, ko sem molčala ali pa govorila grde besede. Odpusti mi! In tudi če ne boš ničesar povedati, vem vse. Simone, srce moje! Dal

si mi mnogo, dal si mi svojo ljubezen. Vzel si mojo ljubezen in mi dal svojo. To je bil velik zaklad, ki ga nisem znala držati. Kdor je bil vedno revež kot jaz, ne zna ceniti posebnosti reči; prav zato sem zapravila zaklad, ki si mi ga dal ti. Zgubila sem ga, vrgla sem ga skozi okno svoje hiše. Sedaj ko moraš oditi, je vse v redu, kajti ti nimaš ničesar več; nimava ničesar več. Simone, srce moje. A jaz sem zahtevala od tebe še več: hotela sem tvojo prostost; hotela sem, da me poročiš. In revica, kot sem bila, sem želela, da mi daš prstan; prstana sem si želela, ki ne obstaja, ali le tam, kjer neha mavrica. In revica, hotela sem tvojo kri, tvoje življenje! Simone moj, ti si mi dal, kar si mi obljubil: kri in življenje. Prav so imele tvoje sestre, da mi niso zaupale.«

Ob spominu na njegove sestre so ji končno privrele solze v oči. V lastni muki je našla uteho. Ko je molčila Simonov obraz in roke s svojimi solzami, se ji je zdelo, da ga bodo solze oživele. In resnično: s konci prstov je nalahko zganil.

Tedaj se je Marianna dvignila. Vse okoli sebe je spet videla: razsvetljeno otožno sobico, tam na klopi Simonovo obleko, v kotu njegovo puško, na vzglavju njegov blede obraz z osuplim izrazom v očeh. Zdelo se je kot da bi se prebudil iz globokega sna in se muči v spominu.

»Marianna!« je tiho klical.

XIV.

Sebastiano je medtem šel preko gozda in se vračal v svojo ovčarnico. Težko je sodel in srce mu je še močno utripalo, a občutil je zadoščenje. Pripravljen pa je bil na vse. Kar je bil obljubil, je izvršil; odkar je sporočil Simonu, naj se ne približa več Marianni, ako noče plačati svoje predrznosti s krvjo, in se

oddaljil od koč. Čakal je, Dobro je vedel, kaj se mora zgoditi.

In glej! Simone prihaja naglo in po razgovoru z Marianno, odhaja zopet naglo, kot nekdo, kateremu primanjkuje časa, da bi izvršil vse, kar mu je namenjeno. A le en strel in glej ga, za vedno na tleh!

Sebastiano ni bil gotov, ali ga je smrtno zadel. To ga sicer ni brigalo; glavno je bilo to, da je držal obljubo. V tiho gozda, ki jo je iz daljave motilo mrmranje hudournika, je tudi on govoril svoji žrtvi:

»Ali ga vidiš, moža? Misli si, da boš z drznostjo svojih prsi vse preobrnili in vse dosegel, a v najlepšem trenutku si padel. Tako se boš naučil. Mlad si in se boš naučil. Sporočil sem ti, da izven tistega tepca od očeta ima Marianna še kakšnega sorodnika. Sedaj si ga videl! Tako, Bog mi pomagaj, videl si ga!«

Tako govorečemu Sebastianu se je strah umaknil iz srca.

»Čemu bežim?« se je vprašal. »Saj se nočem skriti: plačati hočem. Da, plačati hočem svoj delež. Ne, nočem se skriti, saj nisem strahopetec!«

Nenadoma se je ustavil, kot da bi mu njegova, na trebuhu ležeča žrtev zaprla pot čez cesto.

Potegnil si je puško na ramo in dolgo zrl na tla. Medla luna je na nebu žalostno sijala in pošiljala svoje žarke v gozd. Mrmranje reke se je oddaljevalo in raz svikasta drevesa je kapljala voda, ki mu je močila obraz in roke.

Šel je dalje, a posebnega zadoščenja ni občutil več. Misli je na Marianno, na njen strah in na njeno bolečino, ko je našla Simona mrtvega ali ranjenega. Zdelo se mu je, da sliši njen krik. Ta krik ga je ranil, nehal ga je v svojem begu naprej in ga istočasno stiskal za grlo, kot da bi nekdo vrgel iz daljave vrv in jo

zavozlal okoli njegovega vratu, ter ga vlekel nazaj.

Marianna je vpila:

»Podlež! Podlež!«

In zopet se je ustavil.

»Jaz podlež? Jaz, ki tvegam svojo prostost in svoje življenje zato, da le branim?«

Šel je dalje, a popadel ga je srd, da je kolenil v kolenih. Dvignil je glavo in jo vrgel nazaj, kot da bi ga zanjka vrvi hotela zadušiti. Tako se je boril več časa, in čimbolj je hodil dalje, tembolj se je svojega bega sramoval. Vrnil se je za nekaj korakov, a se zopet ustavil. Ni več vedel, ali naj gre dalje, ali naj se vrne; sramoval se je enega in drugega. Naposled se je vsedel, se naslonil na deblo in globoko vzdihnil. Dobro je vedel, da je bil on premagan in ranjen. A kljub temu se je čutil olajšanega. Kup žolča, ki se mu je ves tisti čas nabral v srcu, se je začel topiti in curjal je iz rane. Ni več sovražil, a si ni znal razložiti, zakaj. Bolečina Marianne in Simonova kri, to je nasilje njegovo lastno bolečino in zbrisalo njegovo ponižanje. Sedaj je bil miren kot upnik, ki je dobil zadoščenje.

A ko se je nekoliko odpočil, ga je strast znova napadla. V svojem srcu se Marianni ni še odpovedal. Ko je izjavil, da jo brani zavoljo nje same, ni bil odkritosrčen. Videl je, kako se sedaj sklanja nad Simonom, kako ga skrbno dviga in skuša priklicati k življenju. Skočil je pokoncu in se vrnil.

V luninem svetu je bilo vse tiho. Šumenje hudournika je potisnilo, kot da bi voda zaspala in bi mrmrala v snu, a slavlček v Marianni kočni ni nehal prepevati.

Sebastiano se je sukal okoli vodnjaka z upanjem, da bo našel Simona še zlekjenega na mestu, kjer je padel, in čutil se je, da ga obdaja taka tihoča. Zazdelo se mu je, da je zemlja požrla njegovo žrtev in ga skrila, ter tako obvarovala nočno tišino.

Prvo potovanje iz Rusije v Indijo

Ze od pradavnih časov so se v Rusiji živo zanimali za vzhodne pokrajine. Ze takrat, ko je bilo središče ruske države v Kijevu, so obstajale po reki Dnjepru živahne zveze s tako imenovano Prednjo Azijo po mnogoštevilnih arabskih trgovcih. Ti trgovci so pripovedovali o čarobni Indiji, polni najrazličnejšega bogastva.

Ko se je premaknilo državno središče iz Kijeva v Moskvo, to zanimanje ni prenehalo. Prvo znano rusko potovanje v Indijo je bilo v XV. stoletju pod carjem Ivanom III. Zanimivo je, da je prišlo do tega potovanja četrto stoletja pred odkritjem pomorske poti v Indijo po Vasku de Gami (1498). Ohranjen je celo pismen spomenik na to potovanje v obliki potopisa z naslovom: »Romanje po treh morjih«. Napisal ga je trgovec Atanasije Nikitin.

Trgovec Atanasije Nikitin iz mesta Tverj (danes Kalinin) je bil zelo podvzetan mož, ki ni opustil nobene priložnosti, kjer je zavohal zaslužek. Nekako v tem času je prišlo k carju Ivanu III. odposlanstvo kavkaškega fevdalca Semaha Feruh-Esara. Njegov odposlanec Hasan beg je prinesel carju darove, v zameno za prinesene darove pa je dobil 90 sokolov za lov; z njim se je vrnilo k Semahu tudi rusko odposlanstvo pod vodstvom nekega Vasilija. Ko je Nikitin zvedel, da se odpravlja rusko odposlanstvo na vzhod, je sklenil, da se mu bo pridružil. Nagovarjal je še nekatere druge trgovce, naj gredo z njim. Hitro so opremili dve ladji z raznim blagom in se podvzivali, da bi dohiteli odposlanca Vasilija, ki je že odšel. Toda bilo je prepozno. Odposlanca niso mogli več dohiteti. Pri Astrahanu jih je napadel tamkajšnji kan Kajsim. Tri tisoč Tatarov je sodelovalo pri napadu. Ena ruska ladja je bila popolnoma oropana, druga pa je nasledila. Tatarji so zajeli tudi ladjo z vsemi potniki vred. Med njimi je bil tudi Nikitin. Ujetnikom so odvzeli celokupno imovino, potem pa so jih spustili na svobodo. Dovoljenja za povratek v Rusijo jim niso hoteli dati.

Ni jim preostalo drugega, kakor odriniti naprej preko Kaspijskega morja. Tam so dohiteli Hasan-bega. Opremljeni sta bili dve novi ladji. Na prvi je bilo 12 ruskih trgovcev, na drugi — Hasan-begovi — pa ostalih 8 ruskih trgovcev z Nikitinom na čelu. Pa tudi sedaj je bila našim potnikom sreča zelo nenaklonjena. Komaj so si odpomogli od prve nesreče, jih je zadela še druga. Velik vihar je treščil ob čer rusko ladjo in jo razbil. Vse, ki so se rešili, so takoj ujela kavkaška gorska plemena. Druga ladja je odjadrala naprej.

Po raznih veselih in žalostnih dogodivščinah je Nikitin nazadnje prišel v Perzijo. V Perziji je ostal le malo časa in tudi v svojem potopisu malo piše o njej, ker so jo v tistih časih na Ruskem že dokaj dobro poznali. Perzijski trgovci so bili stalni obiskovalci ruskih sejmov. Iz Perzije je krenil Nikitin naprej proti Indiji. Tako je bil Atanasije Nikitin prvi Rus, ki je obiskal to zemljo in jo pozneje v svojem potopisu tudi opisal. Nikitin piše o Indiji, da so tam vsi ljudje goli, vsi so nepokriti, lase imajo zavite v kito in možki in ženske — vsi so črni. V indijski zemlji da ni konj, pač pa voli in bivoli, s katerimi se vozijo in prenašajo blago.

Nadalje piše Nikitin, da so se lagali tisti, ki so govorili, da lahko v Indiji nakupiš mnogo blaga za Rusijo. Nikitin piše: »Za našo deželo tam ni ničesar. Poleg tega moraš plačati velike pristojbine in mnogoteri so razbojniki; ti razbojniki se klanjajo idolom iz kamna.«

Zelo so zanimali Nikitina opise v tamkajšnjih gozdovih. Nikitin piše, da žive indijske opice v gozdovih in da imajo svojega opičjega kneza. Če jih kdo žali, se mu pritožijo in potem pošlje proti

dotičniku opičjo vojsko. Če pridejo v kako človeško naselje, podirajo hiše, mečejo vanje kamenje, plešejo po njih in jih trgajo ter davijo ljudi. Tudi med seboj se večkrat pretepajo. Imajo mnogo mladih.

O hrani Hindujcev piše Nikitin: »Hindujci ne jedo nikakega mesa, niti jagnjetine, ne kokoši, ne rib ne svinj; vina ne pijejo. Njihova hrana je slaba. Jedo sir in maslo ter razne trave, ki jih kuhajo s sirom, maslom in mlekom. Vse jedo z desnico. Z levico se ničesar ne dotikajo. Nimajo nožev, ne vilic. Nekateri se med jedjo pokrijejo s kakim robcem, da jih nihče ne vidi. Če kdo umre, ga sežgo, pepel pa stresejo v vodo. Hči dobi ime po materi, sin po očetu. Hindujci nazivajo vola oče, kravo pa mater...«

Velik vtis je naredil na Nikitina neki hindujski vladar, ki ga je dvakrat videl. Prvič ga je videl, ko je šel svečano na sprehod, drugič pa, ko se je podal na vojsko. Ko je šel sultan na sprehod, ga je spremljalo 20 vezirjev. V njegovem spremstvu je počasi korakalo 300 slonov. Za sloni je bilo 1000 konj, pokritih z zlatimi pokrivali in brez jezdecov; konjem je v sprevodu sledilo 100 velblodov z velikimi grbami, za njimi je bilo 100 trobentačev, 300 igralcev in prav toliko suženj iz harema. Priglasil samim vladarjem, ki je bil na konju, je tekel sluga s sončnikom, za njim pa divji slon na verigah, ki je odganjal radovedne gledalce, da se ne bi preveč približali vladarju. Z vladarjem je šel tudi njegov brat, ki je ležal na zlati postelji z baldahinom. Posteljo je nosilo 20 suženjev.

V Nikitinovem opisu Indije je še mnogo drugih zanimivih reči. Nikitinovo potovanje je trajalo od l. 1466. do 1472.

Pri povratku v domovino so mu pri Trapezuntu odvzeli del reči, ki jih je prinesel iz Indije. Ostalo blago je srečno vkrcal na neko ladjo na Črnem morju in je tako prispel do obale na Krimu. Toda preden je dospel tja, je doživel še nekaj pustolovščin. Velik vihar je dolgo premetaval njegovo ladjo po morju na razne strani. Po desetih

Koreja — most med Japonsko in Azijo

Koreja je most, ki so ga sezidali vzhodno-azijski bogovi med Japonsko in Azijo. Preko tega mostu se je širil blagodejen vpliv budizma in konfucijonizma, brez katerega bi Azija ostala raj celinskih in morskih roparjev.

Korejci — večinoma vojni ujetniki — so bili tisti, ki so prvi prinesli na Japonsko bron, svilo, prejkot, lak, porcelanaste izdelke in preproge, brez katerih bi si današnje Japonske še predstavljati ne mogli. Poslanci in glasniki, ki so potovali iz japonskega cesarskega dvora na kitajskega in obratno, so se ustavljali na Koreji, ki je tako postala posrednik dveh kultur.

Seveda ji tudi vojna ni prizanesla. Ležala je sprva med dvema, pozneje med tremi in štirimi državnimi velikani in bila nesrečno torišče njihovih obračunavanj. Prvi poskus japonskega uveljavljanja novega reda v Vzhodni Aziji, kakršnega smo priča prav zadnje desetletje, je bil storjen v letih 1592—1598, ko so Japonci pod vodstvom velikega Hidejošija udarili čez Korejo v Vzhodno Azijo. Ko je zadnje čase Japonska sledila zgledom svojih velikih belih sovratnikov, je zopet Koreja most, čez katerega korakajo osvojevalne armade in se pretaka japonska kultura.

Treba pa je poudariti, da sta nekoč bili japonska in korejska kultura zelo različni. Japonska je bila mnogo višja in Koreja ni bila nič drugega kot kulturna provinca. Večno je bila le posrednik, prometno središče, ki je vestno vršilo svoj nalog, oddajal

ki pa je od vseh dobrin, kar jih je videlo, bilo deležno samo ostankov. V tej deželi prebivajo najplemenitejši možje in najlepše žene. Njihovi bogovi so sonce, brezlike pošasti z ogromnimi glavami in strašni zmaji. Njihova dežela nosi ime Koriu, kar pomeni v korejščini »jutranja tihoča«. Prebivajo v ljubkih ilovnatih hišicah, jedo riževe jedi iz ilnatih posod in njihova najsvetejša barva je bela, barva žalosti. Žene so delavne, skromne, ponižne, možje pa se sprehajajo v svečanih cilindrih, pijejo aromatičen čaj, kadijo nadišavljen tobak.

Neka konzervatoristika domačinka me je peljala v glasbeni muzej. Najbolj me je zanimal instrument, ki je pričel zveneti v čudnih, sleričnih tonih, če si ga postavil na zeleno marmorno ploščo.

»To glasbilo,« je pojasnjevalo dekle, »je najmlajše v tem muzeju.«

»Koliko pa je staro?« — »Dva tisoč let!...«

Korejci pa še danes, čeprav so pod Japonci, gledajo vendarle nekoliko drugače na življenje kot oni. Štal sem pred neko barako, kjer so se mladi Japonci vadili v sabljanju. Večbanje je spremljalo glušujoče vpitje. Prizor je mirno opazovalo nekaj Korejcev. Eden izmed njih je skomizgnil z rameni in dejal: »Nerazumljivo... Narod, ki se vadi v umiranju.«

Iz tega pa ne sledi, da bi Korejci ne bili dobri in neustrašeni vojak, ali da bi jim vojaški stan bil neuspešni. Za seboj imajo veliko in slavno vojaško preteklost. Rane, v vojni dobljene, so jim od nekdaj bile v največji ponos, in v njihovih brodovju so že pred davnimi stoletji plule oklopne ladje.

Duša naroda je pač nedoumljiva: bila so stoletja, ko jih je minila bojevitost in so se zatekli k drugačni taktiki: izognili so se vojnemu opustošenju na ta način, da so umaknili v gore in tam čakali, da je vojna vihra odšla iz dežele.

Končno je Koreja prišla pod Japonski protektorat. Dežela se je oddahnila, po mladi, nebrzdani, »ognjeniški« dobi je nastopila doba umiritve, ustvarjanja. Seveda se dostojanstveni, počasni Korejci dolgo niso mogli privaditi novemu stanju. Desetletja so minila, preden so prenehali važni razgovori o teh stvareh pri pitju čaja in tobacnem dimu.

Medtem pa so deželo premrežile železnice, moderne ceste, mostovi, telegrafske žice, skratka, prepletle so jo dolge evropske ravne linije, ki so dolgo časa žalile estetski čut domačinov.

Na tisoče Korejcev, ki so odšli na delo na Japonsko, na tisoče Korejk, ki so odšle na Japonsko kot služkinje, in na tisoče mladih ljudi, ki so študirali po japonskih univerzah, se je vrnilo z no-

Prestolnica italijanskega cesarstva — Rim.

dneih je bil zopet blizu Trapezunta, kjer se je vkrcal. Tu je čakal z ladjo 15 dni, da bi se vihar pomiril. Večkrat so se podali na visoko morje, pa so se zaradi viharja morali vrniti. Končno so komaj dospeli v Balaklavo na Krimu, od koder je nadaljeval pot proti domačemu mestu. V Tverji pa se prvi ruski indijski potnik nikdar ni povrnil. Med poljo je zbolel in umrl blizu Smolenska. Njegov potopis pa je ostal in pričuje o čudovitih doživljajih prvega Rusa, ki je obiskal Indijo.

vimi idejami in prineslo v deželo novo življenje, nov utrip.

No in najnovejši utrinek tega preporoda, ki bi zanimal tudi nas, ki smo tako daleč od te dežele, je tale: prvi in tretji v maratonskem teku na berlinski olimpijadi sta bila Korejca: seveda sta se pa s ponosom imela za Japonca in se borila za zastavo vzhajajočega sonca. (Po W. K. Nohara.)

Pogled na Skader

Kako dolgo živi srce po smrti

Prej je prevladovalo mnenje, da človeško srce preneha biti takoj, čim nastopi smrt. Sedaj pa so zdravniki dognali, da temu ni tako. Popolnoma točno in zanesljivo je ugotovljeno, da v mnogih primerih srce še živi, ko je smrtni kandidat že izdihnil. Najdaljše življenje srca po nastopu smrti je znašalo doslej 9 minut in 38 sekund.

Kako zdravijo opeklino

Iz Moskve poročajo, da so tam začeli uporabljati nov način za zdravljenje opeklin. Začeli so pri nekem sedemdesetletnem dekletu v Moskvi. Doslej so zdravili opeklino na tako imenovani »zaprti« način, to je s previjanjem ran, kar je bilo dolgočasno in za bolnika včasih zelo mučno. Pri novem zdravljenju pa leži bolnik v neki zaprti celici, v kateri je stalna toplota nad 30 stopinj.

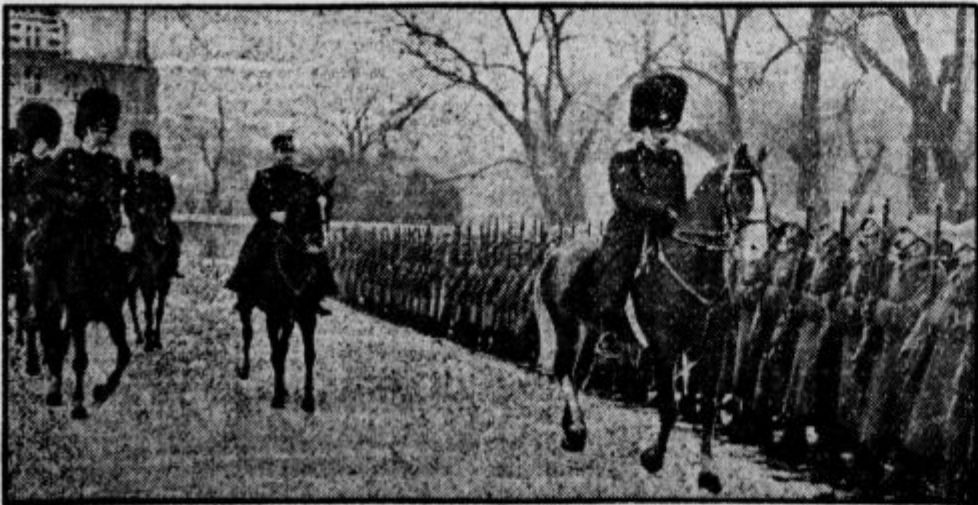
Iz živalskega sveta

Zirafa in lama sta edini živali med sesalci, ki ne znata plavati. Celo levi, ki se vode boje, v sili dobro plavajo. Kolikor spretnost je opica v plavanju, tem nerodnejša je v vodi. Daljši prog nikakor ne more preplavati. Dobro plava prašič, ki mu zelo dobro služi masten kožuh. V vodi prašič ni tako neroden kakor na suhem in zato za prašiča v vodi ne velja pregovor: Neroden si kakor prašič.

Previdnost je mati modrosti

Peterček je pritekel domov in se vlegel v posteljo. »Če bi kdo vprašal za mene, sem bolan.« Mati se je začudila in ga vprašala. Kdo neki bi pač povprašal za njim.

»Ah,« pravi Peterček, »morda človek, ki sem mu malo prej razbil okno.«

Danski kralj ogleduje oddelek svoje garde.